

Бухгалтерський облік як система знань: теорія та методологія

Бабіч І. І.

кандидат економічних наук, доцент
Луцький технічний національний університет
м. Луцьк, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ОСОБЛИВОСТІ ДЕФІНІЦІЙ

З розвитком ринкової економіки ускладнюються внутрішньогосподарські та зовнішні зв'язки підприємства, зростають потоки економічної і іншої інформації, яка має бути ефективно оброблена та перетворена в інформацію, корисну для обґрунтування та прийняття рішень оперативного, тактичного, стратегічного порядку. Переважну частину інформації, особливо для прийняття оперативних та тактичних рішень, надає система бухгалтерського обліку. Від того, як організовано бухгалтерський облік на підприємстві, як він виконує свої облікові, контрольні та аналітичні функції, значною мірою залежить рівень прийнятих управлінських рішень. Питаннями організації бухгалтерського обліку на підприємствах, установах, організаціях займається наука організація бухгалтерського обліку.

Термін «організація бухгалтерського обліку» має різні смислові відтінки. Стосовно бухгалтерії – це загальний ланцюг комплексу облікових дій, пов'язаних зі збором і обробкою інформації. Організація бухгалтерського обліку з позиції наукових підходів лежить в основі рахівництва і є послідовністю рішень облікових завдань шляхом спостереження, ідентифікації, оцінки, реєстрації, кваліфікації, систематизації і групування, а також інтерпретації фактів господарського життя. Організація бухгалтерського обліку – це сукупність дій, спрямованих на створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення рівня її організованості, функціонування якої має забезпечити велике коло інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу.

У найзагальнішому вигляді організація бухгалтерського обліку – це упорядкована, систематизована і налагоджена система збору, зберігання і видачі інформації на різноманітні запити. Організація передбачає досягнення та збереження стану певної впорядкованості елементів системи в цілому, підтримання якісної її визначеності.

Організація в широкому розумінні полягає в цілеспрямованому впорядкуванні й удосконаленні механізму, структури й процесів бухгалтерського обліку, контролю та аналізу господарської діяльності як певних сукупностей. Упорядкування частини елементів системи характеризує організацію у вузькому розумінні. Зокрема, наше бачення у тому, що не існує відокремленого розуміння організації обліку, організації контролю чи організації аналізу. Всі вищеперераховані компоненти повинні бути в комплексі, тобто у нерозривному взаємозв'язку.

Незалежно від формулювання сутності організації обліку, всі автори сходяться до її трактування як системи, яка має певну структуру взаємопов'язаних елементів: первинних документів, облікових реєстрів, технічних засобів, персоналу тощо, механізм функціонування та процеси в системі, що передбачають збір, обробку та передачу облікової інформації з метою надання користувачам неупередженої звітності та контролю ефективності господарської діяльності підприємства. Крім того, організація обліку розглядається не тільки в статичному, а й динамічному стані, тому забезпечується її всебічний розвиток як на рівні підприємства, так і держави. Вище викладене дозволяє

стверджувати, що організація бухгалтерського обліку в широкому розумінні є організацією обліку як системи, а у вузькому – сукупністю заходів власників підприємства, що забезпечують вирішення певного облікового завдання з найменшими витратами часу, коштів і праці.

Організацію бухгалтерського обліку можна визначити також як науково обґрунтовану сукупність умов, за яких найбільш економно і раціонально здійснюється збір, обробка і зберігання бухгалтерської інформації з метою оперативного контролю за ефективним використанням майна підприємства та надання користувачам неупередженої інформації для прийняття управлінських рішень.

Організація бухгалтерського обліку є одним із найбільш відповідальних етапів створення підприємства та підготовки до його ефективної діяльності. Без організованого обліку на всіх ділянках, в тому числі і на ділянці обліку грошових коштів, неможлива ефективна господарська діяльність підприємства.

Баран В.
магістрант,
Шухманн В.
студент

Коледж економіки, права та інформаційних технологій
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ЮРИДИЧНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

В економічній та юридичній літературі можна спостерігати різне трактування поняття “банкрутство”. Юридичне трактування банкрутства концентрує увагу, перш за все, на існуванні кредиторів, які мають документально підтвержені майнові вимоги до підприємства. Неможливість їхнього задоволення в законодавчо встановленому порядку може призвести до ліквідації суб’єкта підприємницької діяльності. Тому банкрутство визначається як: *“визнана арбітражним судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.”*[2]. При цьому важливим елементом юридичного трактування банкрутства є параметри неплатоспроможності боржника: сума боргу та термін прострочення його повернення.

У економічній літературі наголос робиться на нестачі активів у ліквідній формі для розрахунків за зобов’язаннями. При цьому обов’язковими параметрами банкрута визнаються негативна фінансова стійкість і платоспроможність, нераціональна структура та недостатній рівень ліквідності майна, негативна структура джерел фінансування, збитковість діяльності тощо.

Якщо достатність юридичного трактування банкрутства для потреб судочинства не викликає заперечень, то економічне тлумачення необхідно доповнити. На нашу думку, банкрутство суб’єкта господарювання відбувається тому, що підприємство, не володіючи достатнім обсягом активів у ліквідній формі, не спроможне погасити або реструктуризувати свої борги, зацікавивши власних кредиторів у доцільності свого збереження на ринку та продовженні функціонування у майбутньому. Іншими словами, банкрутство суб’єкта господарювання є неможливістю продовження існування в якості самостійної юридичної